

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta/diplomantky:	Felix Bína
Téma práce:	Profesní etika advokátů v České republice se zaměřením na propagaci advokátů
Rozsah práce:	184 975 znaků (cca 103 normostran)
Datum odevzdání práce:	28. 2. 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Jedná se bezpochyby o téma, které je v měnícím se prostředí veřejné komunikace a propagace velmi aktuální. Jeho dosavadní zpracování v odborné literatuře nadto dosud nelze považovat za dostatečné.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Náročnost tématu je přiměřená pro kvalifikační práci. Autor pak volí vhodně standardní metody k jeho zpracování, tj. analýzu právních předpisů a rozhodovací praxe, doplněné o stručnou zahraniční komparaci. Dílčí – nikoliv však zásadní – metodologické výtky jsou uvedeny níže.

3. Formální a systematické členění práce

Práce vedle úvodu a závěru obsahuje tři hlavní kapitoly věnované etice, profesní etice (zejména profesní etice advokátů, a to zejména ve vztahu k jejich soukromému životu) a konečně pak propagaci advokátů. Kapitoly jsou vhodně a přehledně děleny na podkapitoly. K členění práce nemám výtky.

4. Vyjádření k práci

Autor poměrně tradičně postupuje od nejobecnějších otázek, a práci tak uvádí kapitolami (resp. kapitolou a navazující podkapitolou) věnovanými samotným pojmům etika, morálka a profesní etika. Úspěšně se však vyhýbá obvyklému úskalí tohoto přístupu, kterým bývá pouhé opakování obecných tezí, které již byly v oboru napsány a vyřčeny mnohokrát. Klasické vymezení pojmů a nastínění základních směrů normativní etiky je tak podáno pouze stručně, a přitom čtivě a věcně správně. Následně je originálně doplněno podkapitolou věnovanou otázce univerzálnosti morálky, která čerpá z poznatků psychologie, a je tak pro právnického čtenáře osvěžující; v ní použité klasické Kohlbergovo schéma stádií morálního vývoje pak navíc autor aplikuje na jednání advokátů. Obdobně autor obecný výklad o profesní etice vhodně zaměřuje především na funkci profesně-etických norem, a nezůstává tak u pouhé deskripce. I díky tomu úvodní obecnější část práce nepředstavuje jen „odškrtnutou“ standardní položku kvalifikační práce, ale skutečně slouží jako základ pro konkrétněji zaměřené navazující kapitoly.

V případě některých částí podkapitol 2.2–2.4 lze oproti tomu autorovi vytknout deskriptivnější přístup v popisu pramenů profesní etiky advokátů, orgánů České advokátní komory či vybraných rozhodnutí z kárné praxe. Vedle toho si nejsem jist, nakolik potřebné jsou pro hlavní téma práce exkurzy k římským kořenům advokacie a k etickým limitům soukromého života advokátů – jedná se však o autorskou volbu, kterou lze jistě respektovat. Uvedené dílčí výtky však v kontextu zbytku práce nepředstavují zásadní nedostatky.

Jádro práce nepochybně představuje její třetí kapitola zaměřená na pravidla soutěže advokátů, a zejména jejich propagaci. Je třeba vyzdvihnout, že autor se nespokojil s pouhým popisem a analýzou právní úpravy (resp. úpravy obsažené v etickém kodexu), ale přistupuje k rozebíraným normám kriticky a poukazuje na jejich nedostatky. Nebojí se pak ani náznaků multidisciplinárního a mírně sociologizujícího přístupu, když pracuje s pojmy a literaturou z oblasti marketingové

komunikace či vysvětluje roli Rady pro reklamu v marketingové praxi. Největší potenciál vědeckého přínosu s sebou pak nese analýza vybraných kárných rozhodnutí ČAK, díky níž práce přesahuje pouhý rozbor psaných norem a zohledňuje živou praxi; analýza je navíc vhodně doplněna o potřebnou syntézu hlavních závěrů, které z rozhodovací praxe plynou. Je ovšem škoda, že autor přesněji neuvádí, na základě jakého kritéria vybral do práce zařazená rozhodnutí, což by se u vědecké práce slušelo. Čtenáři tak nezbyvá než důvěřovat autorovi v tom, že se jedná skutečně o reprezentativní vzorek. Slabou vypovídací hodnotu pak má i autorem uváděná informace o tom, že „v oblasti propagace advokátů obecně došlo mezi lety 1997–2022 k vydání nevelkého počtu kárných rozhodnutí.“ I v případě stručné komparativní analýzy provedené v závěru práce je pak třeba vyzdvihnout její zahrnutí a konstatovat její vědecký potenciál. Zároveň však tento potenciál zůstává ne zcela využit, neboť autor na základě provedeného srovnání neformuluje výraznější závěry pro hodnocení vnitrostátní úpravy a aplikační praxe.

Navzdory uvedeným dílčím výtkám – jejichž zahrnutí do posudku ostatně patří k úloze oponenta – závěrem uvádím, že hodnocený text jako celek představuje velmi zdařilou diplomovou práci, kterou je radost číst.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autor cíl práce formuluje možná až zbytečně skromně. Z úvodu práce se totiž zdá, že cílem je zkrátka poskytnout čtenáři „dostatečnou a srozumitelnou sumu informací, která mu pomůže osvojit si základy této problematiky“ profesní etiky advokátů v ČR se zaměřením na propagaci advokátů. Takto formulovaný cíl je každopádně splněn, ba i přesažen.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Text práce ani protokoly o kontrole nezavádějí pochybnost o tom, že práce byla zpracována samostatně.
Logická stavba práce	Bez výhrad
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Je využito přiměřené množství vhodně zvolených zdrojů v češtině a angličtině.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedené analýzy je dostatečná a na poměry diplomových prací ji lze považovat spíše za nadstandardní.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Bez výhrad
Jazyková a stylistická úroveň	Práce je po jazykové stránce na výrazně nadprůměrné úrovni, je napsána velmi čtivým, a přitom dostatečně odborným jazykem. Chyby či překlepy se objevují jen ve standardní (tj. ojedinělé) frekvenci.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

1. Autor v práci pouze okrajově zmiňuje úpravu obsaženou v Etickém kodexu ČAK (čl. 25 a 26) do září 2003, která propagaci advokátů značně omezovala a z valné části prakticky zakazovala. Jaké právně relevantní hodnoty byly dle názoru autora chráněny touto původní restriktivní úpravou? Jak autor hodnotí liberalizaci úpravy z roku 2003?

2. Je v souladu s čl. 32 odst. 2 Etického kodexu ČAK dlouhodobá spolupráce advokáta se soukromou společností zaměřenou na uplatňování nároků na náhradu újmy na zdraví či náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, v jejímž rámci společnost zprostředkovává/doporučuje svým klientům zastoupení daným advokátem? Je v souladu s čl. 32 Etického kodexu ČAK obdobná spolupráce advokáta s pojišťovnou nabízející pojištění právní ochrany či s neziskovou organizací zaměřenou na pomoc obětem trestných činů?

3. Jaké hlavní změny v oblasti propagace advokátů jsou spojeny s nástupem sociálních sítí v posledních dekáдах? Vyžadují tyto změny nějakou úpravu pravidel profesní etiky advokátů v oblasti jejich propagace?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně

V Praze dne 19. března 2023

Jan Chmel
oponent